

Rondetafelgesprek Arbeidsinkomensquote (arbeidsinkomens- en kapitaalverdeling)

Koen Caminada, 10 mei 2018

Hieronder enkele opmerkingen t.b.v. het rondetafelgesprek over de arbeidsinkomensquote (arbeidsinkomens- en kapitaalverdeling) dat staat gepland op dinsdag 15 mei 2018. In reactie op het verzoek om een korte visie te geven, kies ik ervoor een presentatie mee te sturen over deze thematiek (met verwijzing naar onderliggende publicaties).

De belangrijkste conclusies uit ons Leidse empirisch onderzoek:

1 Inkomensverdeling

- a) Ongelijkheid besteedbare inkomens in Nederland stabiel 1990-heden.
- b) Wel toename ongelijkheid looninkomens; nauwelijks waarneembaar effect van inkomen uit vermogen en winst.
- c) De herverdeling via sociale uitkeringen en directe belastingen is toegenomen (AOW, pensioenen, directe belastingen).
- d) Aandeel topinkomens stijgt in veel landen, maar niet in Nederland (1970-heden).

2 Vermogensverdeling

- a) Scheefheid in Nederland groter dan inkomens. Die scheefheid neemt fors af wanneer ook de opgebouwde pensioenrechten worden meegenomen.
- b) Snel afgenomen concentratie topvermogens sinds 1890. Laatste jaren ongeveer stabiel.
- c) De huidige vermogensverdeling Nederland lijkt meer op Scandinavië en Continentaal Europa dan op de VS of VK.

3 Onderzoek divergentie bbp per hoofd (stijgend) en bestedingen middeninkomens (stabiel)

- a) Oorzaken in beeld voor 27 OECD-landen via rekenraamwerk van Thewissen et al.
- b) Laatste decennia is de jaarlijkse groei bbp per hoofd van de bevolking beduidend groter dan jaarlijkse groei mediaan gestandaardiseerd huishoudinkomen (als proxy voor ervaren bestedingen middeninkomens).
- c) Dat geldt voor 23 van de 27 onderzochte landen, zij het in verschillende mate.
- d) Discrepancie jaarlijkse groei: OECD-gemiddelde 0,57%; voor Nederland 0,56%.
- e) Decompositie van de discrepantie laat zien dat de belangrijkste oorzaak voor Nederland gevonden wordt wanneer de groei van bbp per hoofd wordt afgepeeld.
- f) Kwantitatief belangrijkste factor blijkt wanneer het bruto nationaal inkomen per hoofd van de bevolking (Nationale Rekeningen) wordt vergeleken met het gemiddeld inkomen (Inkomensstatistiek). Daar zit tussen: (a) directe belasting- en premieheffing die de potentiële koopkrachttoename sinds 1993 dus mitigeerde en (b) de uitgaven aan publieke voorzieningen en zorg. Beiden komen niet tot uitdrukking in de door huishoudens te besteden inkomens, maar hebben vanzelfsprekend wel effect op de ervaren welvaart, ook van middeninkomen; zie verder ad 1.

Verantwoording

- ✓ Onderliggende publicaties van het Leidse onderzoek zijn te raadplegen via de [website van Koen Caminada](#)
- ✓ Thewissen et al. (forthcoming), [GDP per capita versus median household income: What gives rise to divergence over time?](#) *Review of Income and Wealth*.